

อธิป บุตราช : ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับสถานะและการใช้อำนาจอรัฐของคณะรัฐประหารในประเทศไทย. (LEGAL PROBLEMS ON STATUS AND THE EXERCISE OF STATE POWER OF THE COUP D'ETAT COUNCIL IN THAILAND) อ. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : รองศาสตราจารย์ ดร.เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์, 239 หน้า.

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษาสถานะทางกฎหมายของคณะรัฐประหารภายหลังการรัฐประหารในช่วงเวลาต่างๆ ตลอดจนรูปแบบลักษณะการใช้อำนาจอรัฐของคณะรัฐประหารในแต่ละช่วงเวลานั้น

จากการศึกษาพบว่า ในช่วงเวลาที่ประเทศยังไม่มีรัฐธรรมนูญเพราะถูกยกเลิกไป ประเทศไทยยอมรับสถานะทางกฎหมายของคณะรัฐประหารมาโดยตลอดว่าเป็นรัฐอธิปไตยที่มีอำนาจสูงสุดเด็ดขาดการใช้อำนาจอรัฐของคณะรัฐประหารในช่วงเวลาดังกล่าวซึ่งปรากฏในรูปคำสั่งหรือประกาศของคณะรัฐประหารหรือคำสั่งของหัวหน้าคณะรัฐประหาร จึงได้รับการรับรองว่ามีค่าบังคับเป็นกฎหมายไม่แตกต่างกับกฎหมายที่ตราขึ้นโดยองค์กรนิติบัญญัติในภาวะปกติ ต่อมาเมื่อได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรหรือรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราว คณะรัฐประหารจะสิ้นสภาพไปพร้อมกับการเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองของหัวหน้าคณะรัฐประหารหรือบุคคลที่คณะรัฐประหารให้การสนับสนุน หรือแม้กระทั่งการเปลี่ยนสถานะของคณะรัฐประหารทั้งหมดกลายเป็นองค์กรทางการเมืองตามรัฐธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรหรือรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวนั้น การใช้อำนาจอรัฐของคณะรัฐประหารในช่วงเวลานี้จึงอาจปรากฏในลักษณะการใช้อำนาจพิเศษของนายกรัฐมนตรี หรือการใช้อำนาจควบคุมกำกับดูแลนายกรัฐมนตรีของคณะรัฐประหารในรูปองค์กรทางการเมืองใหม่ กระทั่งเมื่อได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับถาวรและคณะรัฐประหารสิ้นสถานะทางกฎหมายไปแล้วก็ตาม บุคคลในคณะรัฐประหารยังคงมีบทบาทในกระบวนการสรรหาและการดำรงตำแหน่งของกรรมการในองค์กรทางการเมืองและองค์กรอิสระต่างๆ ผ่านบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญฉบับถาวร สะท้อนให้เห็นว่าการใช้อำนาจอรัฐของคณะรัฐประหารไม่ว่าในช่วงเวลาใดก็ตามล้วนอยู่นอกเหนือกระบวนการตรวจสอบตามแนวทางการปกครองภายใต้หลักนิติรัฐทั้งสิ้น

องค์กรตุลาการในฐานะที่เป็นองค์กรหลักในกระบวนการตรวจสอบการใช้อำนาจอรัฐจึงควรปฏิเสธสถานะรัฐอธิปไตยของคณะรัฐประหาร หากจะยอมรับค่าบังคับของคำสั่งหรือประกาศของคณะรัฐประหารหรือคำสั่งของหัวหน้าคณะรัฐประหารก็เป็นได้แต่เพียงกฎหมายที่มีผลเฉพาะกาลเท่านั้น และควรนำหลักนิติรัฐและหลักนิติธรรมมาเป็นกรอบจำกัดการใช้อำนาจอรัฐของคณะรัฐประหารในช่วงเวลาต่างๆ ไม่ให้กระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนเกินความจำเป็น

4986313634 : MAJOR LAWS

KEY WORDS: COUP D'ETAT COUNCIL / STATUS / SOVEREIGNTY / STATE POWER

ATHIP BUTTARACH : LEGAL PROBLEMS ON STATUS AND THE EXERCISE OF STATE POWER OF THE COUP D'ETAT COUNCIL IN THAILAND. THESIS ADVISOR : ASSOC PROF.KRIENGKRI CHAROENTHANAVAT,Ph.D., 239 pp.

Aiming to study not only the legal status of the coup d'etat council during various periods of time after the coup d'etat in Thailand, but also the forms of the coup d'etat council's exercise of state power during those periods of time, this thesis has generally expounded that meanwhile Thailand lacked its constitution since the previous one had been annulled, Thailand regularly accepted the coup d'etat council as a sovereign with their full state power regarded as legitimate.

Undeniable is the fact that the state power the coup d'etat council exercised through all forms of law was considered as legitimate as that exercised by the legislative institution, namely, Parliament in times of peace. Significantly, there existed the shift of status of exercise of state power caused by the legitimisation of the Council in some certain ways, epitomised by the particular situations transferring the Council's status of exercise of power to others. As can be seen when there was an establishment of a temporary constitution, the status legitimising the exercise of state power shifted from the Council to the person they supported or the head of the Council, stepping into political offices. Nevertheless, the Council's legitimisation could be found in transforming its status from the status of the coup d'etat council to that of a political organisation under the constitution in force at the time. Due to the unusual legitimisation as such, the exercise of state power during those times thus gave rise to both the exceptional exercise of state power of the prime minister and that of the Council in the form of a new political organisation in order to regulate the prime minister. What was more, though annulling the legal status of the council, the establishment of the permanent constitution did not prevent the Council from exercising their power bestowed by the Transitory Provisions enshrined in the permanent constitution. Consequently, the Council could select persons or commissioners on purpose for the political organisations. This irrefutably proves that the Council's exercise of state power was at any time beyond the investigating process essentially constituted under legal state government.

As an official authority over the investigating process under the rule of law, the judiciary should have denied the sovereignty status of the Council. Provided that any regulations or laws enacted by the Council had not been beyond the bound of possibility to be legitimately accepted, they should have been merely the laws temporarily enforced during the particular periods of time. Finally, what should be uppermost in mind is an application of the principles of the rule of law and the legal state to regulate the Council's exercise of state power in anticipation of protecting the rights and freedom of the people.